

EL PROGRAMA ADO '92

Fernando Sánchez Bañuelos Director tècnic

Descripció i objectius

El Comitè Olímpic Espanyol, el Consell Superior d'Esports i l'Ens Públic Ràdio Televisió Espanyola, han creat l'Associació Esports Olímpics 1992 (ADO'92) com associació sense ànim de lucre, que té com a objectiu prioritari i fonamental col·locar el nivell del nostre esport olímpic en la quota més alta possible per a 1992, per la qual cosa ha posat en marxa un programa de patrocini de les distintes disciplines olímpiques, encaminat a aconseguir del sector empresarial espanyol el finançament necessari per a assolir aquest objectiu.

Els recursos financers extraordinaris generats pel programa de patrocini esportiu s'utilitzaran tant en la preparació i millora dels equips i dels atletes d'alta competició, com en la promoció de les joves promeses que siguin susceptibles de participar en el 1992, integrats en els equips olímpics de les diverses disciplines.

Aquest programa, que s'engega a començaments de 1988, es desenvoluparà durant els propers 4 anys, fins a finals del 1992.

Les empreses patrocinadores incloses en aquest ambiciós programa, seran Membres d'Honor de l'Associació.

L'objectiu fonamental del programa és facilitar als esportistes espanyols amb previsions de possibilitat d'alt rendiment en els Jocs Olímpics de Barcelona, els mitjans necessaris perquè els

resultats en aquesta competició puguin ser optimitzats al màxim.

A l'hora d'aconseguir aquest gran objectiu, es plantegen, associadament, els següents punts:

- Promoure la racionalització dels programes de preparació.
- Aconseguir i canalitzar els mitjans adequats de financiació.
- Racionalitzar despeses.
- Efectuar el seguiment dels plans propo-sant les mesures correctores oportunes.
- Proveir les Federacions d'un conjunt de serveis, la necessitat del quals

és comú a totes (allotjament, viatges, etc.).

- Coordinar el control biomèdic necessari, realitzat per diferents institucions, complementant-lo amb les proves d'avaluació de camp.

- Efectuar tots aquells estudis tècnics que es facin necessaris per a l'optimització dels plans i el rendiment dels esportistes.

Criteris proposats per a l'elaboració de programes esportius

Els criteris més importants que s'han plantejat a les Federacions esportives per a l'elaboració dels seus programes, van ser directament exposats als Presidents de les Federacions pel Secretari d'Estat per a l'Esport, i són els següents:

- Concentració dels recursos pressupostaris, sobre una selecció acurada i ponderada dels esportistes, en funció de l'edat i el talent atlètic, de forma que es garanteixi al màxim possible la progressió adequada dels seus resultats de cara a 1992.
- Compensació econòmica a l'esportista, perquè aquest es mantingui en la pràctica esportiva amb la suficient dedicació.
- Professionalització dels entrenadors vinculats al projecte, perquè no es produeixi una dispersió dels seus esforços.

- Tecnificació de la preparació dels esportistes als nivells més alts que permet el coneixement actual.
- Competició a nivell i freqüència adient, per a assegurar una progressió contrastada a escala internacional.

Accions previstes de seguiment dels programes

El puntual i constant seguiment de la realització dels programes és una cosa indispensable per a l'èxit del projecte, per tant, en línies generals es pot dir que la direcció esportiva de l'ADO, a través d'un específic "staff" de seguiment, té com a missió prioritària escotmetre totes aquelles accions que resultin necessàries per a conèixer en tot moment quina és la situació de tots i cada un dels esportistes que es trobin vinculats al Pla. Això inclou informació sobre la seva progressió tècnica, la seva condició física, els resultats que obtinguin en controls i competicions, la seva actitud davant l'entrenament, la seva capacitat de treball, la seva motivació, el seu estat d'ànim, els seus problemes, etc.

A més de les accions que permeten l'esmentada informació, es portaran a terme controls biomèdics periòdics, per a conèixer l'estat de condicionament i de salut de l'esportista.

En funció de tota aquesta informació, la direcció esportiva de l'ADO'92 assessora oportunament les Federacions sobre les mesures correctores que pertoquin.

Procediment d'aplicació de l'ajuda financera a les federacions patrocinades

Els recursos econòmics assignats a cada Federació, la subvenció del CSD més la representació del patrocinador,

seran lliurats pel CSD i per l'ADO d'acord amb les previsions pressupostàries estrictes en les quals es troben valorades les accions dels programes.

En principi, el requisit bàsic per a poder accedir als recursos financers per part de les Federacions, és que el seu pla de preparació hagi obtingut el vist-i-plau de la Comissió Tècnica de l'ADO'92.

En tot cas, si en la realització del pla hi hagués irregularitats, desviacions significatives referents a previsions, objectius i resultats, se suspendria el suport econòmic mentre la situació s'anés rectificat.

Per a realitzar una modificació substancial dels programes aprovats, cal que les federacions sotmetin la modificació degudament justificada a aprovació de la Comissió Tècnica de l'ADO'92.

Algunes consideracions importants quant a l'esportista d'alta competició, el seu entorn i el programa ADO'92

Les necessitats de l'esportista d'alta competició

És evident que els nivells que aconsueix la competició en els Jocs Olímpics, en qualsevol dels esports del seu programa, obliga l'esportista amb aspiracions, a una dedicació exclusiva i exhaustiva de la seva persona, al llarg dels anys. Per a poder portar a terme aquest esforç intensiu i continuat, l'esportista necessita tres tipus de suport:

1. En el pla del seu desenvolupament esportiu, un suport logístic específic, un "staff" tècnic i una infraestructura esportiva adient.

2. Respecte al nivell del seu benestar personal, una compensació econòmica per atendre les seves necessitats bàsiques i demandes vitals.

3. Pel que fa al seu futur a llarg termini, perspectives raonables per accedir a una posició socio-econòmica benestant, en finalitzar la seva carrera esportiva.

Primerament, analitzarem la problemàtica que plantegen aquestes necessitats en aquells esports no professionalitzats o escassament professionalitzats. Són aquells que viuen el seu màxim esplendor precisament en els JJ.OO., però que, a part d'aquest esdeveniment, no constitueixen un espectacle de demanda massiva. Els exemples més destacats són la Natació i la Gimnàstica.

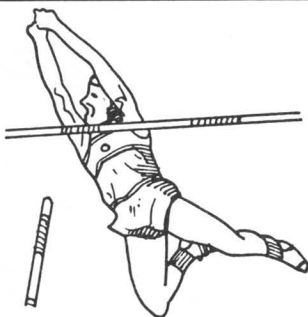
Tradicionalment, en el nostre país, els esforços s'han centrat de manera fonamental en el segon nivell, és a dir, en proporcionar a l'esportista una dotació econòmica conjuntural més o menys suficient, sense plantejar-se de tractar el problema del futur, i sense proporcionar-li ni tan sols per norma general, l'entorn de l'entrenament adequat, de cara a elevar de manera efectiva el seu rendiment esportiu.

Davant aquesta realitat, no és molt sorprenent que els resultats "olímpics" espanyols siguin "tradicionalment" decebedors.

Tampoc ens resulta sorprenent constatar, que els països capaços de satisfer adequadament les necessitats dels esportistes en aquests tres nivells són els que més destaquen en el medalló olímpic.

El problema de la satisfacció d'aquestes necessitats

Les dues primeres necessitats són una qüestió de finançament adient i capacitat d'organització. Les fórmules són

simplement conegudes i el “know how” és al mercat per a qui vulgui i pugui comprar-lo. Sempre que es disposi dels diners i es planifiqui amb prou antelació, és factible muntar una màquina eficient de desenvolupament de l’alt rendiment esportiu.

Els recursos per emprendre el problema que planteja el tercer nivell de necessitats, el més complex, que l’esportista pugui tenir un futur digne, són molt diferents i depenen del sistema econòmic de cada país.

Als països de l’Est d’Europa, “l’atleta d’estat”, amb èxit, accedeix a la condició “d’heroi nacional” i il·lustre funcionari per sempre més.

En el país capitalista per excel·lència, els EEUU, les possibilitats de comercialització de la imatge, una vegada que l’èxit ha fet que l’esportista arribi a ser “un personatge cèlebre i popular”, sol ser la clau.

En ambdós sistemes, l’esportista que ho ha intentat, però no ha tingut prou èxit, s’emporta, com a mínim, un diploma universitari dins de la butxaca. Aquest punt també és vàlid pels esportistes que tenen la possibilitat d’una posterior professionalització plena.

La solució a aquest problema en el nostre país pot basar-se en dues línies de recursos:

Per una banda hi ha la possibilitat d’un suport estatal, amb ajudes a la formació i accés a la funció pública de l’esportista d’alta competició, amb tres tipus de mesures:

1. Facilitats per a poder realitzar uns estudis, admissió, matriculació, escolarització i exàmens amb condicions de temps i termini diferents.
2. Beques a partir de l’acabament de la seva carrera esportiva, que els garanteixin una possibilitat de formació.
3. Consideració dels resultats esportius com un mèrit, en determinades oposicions a les Administracions Públiques, sempre que s’acompleixin els altres requisits d’accés.

Per una altra banda hi ha el suport que l’empresa privada, ja involucrada en l’aventura olímpica a través dels programes de l’ADO’92 i del COOB, pot oferir en aquest sentit. El nombre d’esportistes d’autèntic alt rendiment, si més no finalistes, no ultrapassaran el centenar a Barcelona. Pel conjunt d’empreses implicades, és una quantitat petita de llocs de treball i per tant és possible aconseguir que es generin.

Cal destacar la importància que l’esportista concedeix a aquest problema, molt superior en una gran quantitat de casos a l’ajuda econòmica conjuntural, és a dir, no els importa tant cobrar

molt ara, com tenir assegurat el futur. Tot l’esforç que es faci en aquest sentit serà útil.

Professionalisme i professionalització en l’esport

Els esports en els quals existeix un fort nivell de professionalització plantegen una problemàtica molt diferent, que a més a més depèn de l’esport i del país. Agafant el nostre país com a referència, podem analitzar tres situacions clarament definides pel que fa a la participació olímpica:

1. La participació olímpica serveix de plataforma per a establir, revaloritzar o augmentar el “caché professional”. Per exemple: l’atletisme.
2. La participació olímpica serveix de trampolí o fase intermèdia per a accedir al professionalisme. Són esports els professionals dels quals tenen vetada la participació en els JJ.OO. Exemples: la boxa o el ciclisme.
3. La participació olímpica es troba al marge dels canals de professionalització d’aquest esport. Exemples: futbol, bàsquet, tennis.

De tota manera qualsevol persona que decideix emprendre la carrera esportiva, es troba amb un camí difícil fins a la professionalització efectiva, a la

qual només arriben uns pocs superdotats.

És una situació de risc inicial que cal assumir en la immensa majoria de professions vinculades al món de l'espectacle.

La problemàtica que plantegen aquests tres tipus d'esports quant a la motivació en la participació olímpica, és molt variada:

– En els esports inclosos dins el primer grup no hi ha, pràcticament, conflicte, ja que la motivació per l'Olimpiada és consubstancial amb ells.

– Per als esports inclosos en el segon grup, el conflicte sorgeix quan hom pretén que determinats esportistes es mantinguin fins a la següent Olimpiada en "l'amateurisme olímpic". Aquest és un problema difícil d'emprendre ja que les quantitats que poden ser oferides com a incentiu econòmic de permanència en l'elegibilitat olímpica, no poden competir amb les

del mercat professional quan l'esportista ultrapassa un cert nivell de qualitat. Contractes-compromisos, o normes federatives sobre fitxes professionals podrien ser-ne una solució.

– El problema que plantegen els esports del tercer grup és la motivació real que genera una competició com els JJ.OO., per uns esportistes ja professionalitzats. Sembla que estigui demostrat que la compensació econòmica només per la participació, per molt elevada que sigui aquesta, no és un estímul suficient per anar deixant la pell a la pista. Com a recurs alternatiu es pot pensar en incentius econòmics en funció dels resultats.

L'entorn de l'entrenament

Quant a les tendències que es poden detectar en la preparació d'uns JJ.OO. s'hi troba el desenvolupament de les

tipologies dels entorns d'entrenament utilitzats. Ja fa molt de temps que els grans complexos multisportius d'alt rendiment van evolucionant en la seva forma d'utilització, des d'un concepte de "camps de concentració" de caràcter permanent o "Ghettos esportius" a llocs de celebració de "stages" intensius o concentracions de caràcter no permanent.

La concentració permanent és, sens dubte, el mitjà més eficaç en la majoria dels esports per al desenvolupament d'alt rendiment, però només únicament quan es realitza en un entorn adequat. Aquest entorn no és proporcionat, per norma general, pels esmenats megacentres d'alt rendiment. Els conceptes d'adequació efectiva i les possibilitats de manteniment d'una disciplina rígida en aquests establiments, així com la dinàmica de grup que desenvolupen, són temes difícils i polèmics.

L'entorn de l'entrenament, així com l'entrenament per ell mateix, s'entenen avui dia dins d'un concepte integral. No són separables ni la qualitat de vida actual de l'esportista ni les seves ansietats i inseguretats pel futur, ni la seva incardinació o marginació social i el progrés en el seu rendiment. El camí cap al triomf esportiu és ple de sacrificis i tensions però aquests no s'han de veure agreujats de forma inútil o gratuïta per un entorn d'entrenament inadequat.

Centres d'Alt Rendiment més reduïts, enfocats de cara a pocs esports que siguin semblants, situats allà on aquests esports tinguin una forta implantació, i en els quals la incardinació de l'esportista en l'entorn socio-cultural es trobi facilitada, constitueixen una alternativa vàlida i eficient. Aquesta fórmula és factible en el nostre país amb unes despeses assumibles.

En alguns països, líders en determinats esports, es dona el cas que aquest esport no és ni popular ni practicat a nivell massiu. El bon resultat es deu a la concentració del suficient interès en enclavaments molt concrets. Aquest és el cas del voleibol en alguns comtats de Califòrnia.

En el nostre país tenim un cas semblant: el hockey sobre patins.

Perspectives futures del programa de patrocini esportiu

Les perspectives futures del projecte ADO'92 se centren fonamentalment en consolidar-se com un ens capaç d'aconseguir i canalitzar recursos financers, procedents de l'empresa privada, establint una sòlida estructura de patrocini esportiu.

L'objectiu fonamental del programa ADO'92 és la nostra gran cita olímpica de 1992, permetent que el major nombre d'esportistes de super-élite espanyols siguin presents en les finals dels Jocs Olímpics enaltint al màxim la imatge dels patrocinadors que han ajudat a aconseguir els objectius esmentats.

No obstant això, i en un futur a més llarg termini, es pretén d'establir canals privats estables de patrocini i finançament per a l'esport d'alta competició, a través dels quals els esportistes, federacions patrocinades i patrocinadors obtinguin els màxims beneficis.

Això s'aconseguirà si, a més de fer interessar en el projecte les cases comercials, s'ofereix a les Federacions una sèrie de serveis i beneficis que facin molt atractiva la seva permanència en el projecte ADO'92.